

ТМ	Г. XXX	Бр. 1	Стр. 9 - 11	Ниш	јануар - март	2006.
----	--------	-------	-------------	-----	---------------	-------

UDK 316:81'374

Прегледни чланак

Примљено: 21.12.2005.

Аљоша Мимица

Филозофски факултет

Београд

СОЦИОЛОШКИ РЕЧНИК НЕКОЛИКО ОДРЕДНИЦА, ЈОШ ЈЕДНОМ

Резиме

Објављујемо овде компилацију кратких чланака написаних за Социолошки речник, који се већ више година припрема као пројект Института за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. Један од уредника Речника покушава да и на овај начин, већ други пут, заинтересује стручну јавност за активно учествовање у том значајном подухвату. Он, наравно, не претендује да су његове одреднице »коначна реч« у тој врсти литературе. Сваки социолошки речник је, као и сваки други стручни речник или енциклопедија, најпросто мање или више пристрасна ре-конструкција појмовног апарата одређене науке. Овај аутор свестан је да су не само његове одреднице, него и свих оних готово 800 чланака који су досад прикупљени, само фрагменти једног замућеног погледа. Социолошки речник који се у Институту припрема могао би ипак осветлити бар понешто од оног шароликог пејсажа који представља данашња социологија.

Кључне речи: социологија, речник, одреднице

Пролегомена

С потпуним је правом пре неколико година, на страницама овог истог часописа, мој колега и пријатељ Драгољуб Б. Ђорђевић ("Речнички извод из социологије религије", *Теме*, XXVII, 2003, бр. 3) поставио питање шта се збива са изразом *Социолошког речника*, наиме послом који је давно започет под окриљем Института за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. У том истом броју *Тема*, колега Ђорђевић, као један од ревноснијих "дисци-

плинарних" уредника, објавио је – што из свога, што из туђег пера, али увек вођеног његовом сигурном руком – низ чланака из области социологије религије. Некако у исто време, али с малим закашњењем у односу на "реално време", појавио се и један број часописа *Sociologija* (XLIV, 2002, бр. 1), у којем је помало резигнирани уредник *Речника*, потписник ових редова – и сâм се том згодом огледајући као "енциклопедијски аутор" – завапио за активнијом сарадњом наше социолошке заједнице не би ли тај пројек најзад био завршен (А. Мимица, "Социолошки речник: неколико одредница").

Подсетимо оне који су заборавили и обавестимо необавештене. Рад на пројекту који је уродио овим *Речником* започет је давне 1998. године. Првобитна замисао била је врло добра, али – као што се убрзо испоставило – одвећ амбициозна: намера тадашњих приређивача била је, наиме, да саставе једну свеобухватну *Социолошку енциклопедију* у више томова, устројену у складу с традиционалном дисциплинарном поделом ове науке (упор. *Sociologija*, XXXIX, 1997, бр. 2). Због разноразних разлога које овде нема потребе посебно објашњавати – поменимо само неповољне опште друштвене прилике, недостатак финансијских средстава, мањак мотивације у круговима потенцијалних сарадника, објективна суженост домаће социолошке заједнице – приступило се најзад мање захтевном послу. Корпус социолошког знања разбијен је, наиме, на његове елементарне честице, то јест *појмове*. Уместо "мета-уџбеника" чијој се изради у почетку тежило, доспело се најзад до једног сасвим "обичног" речника који би имао да буде збирка ауторских чланака о појединим најзначајнијим социолошким појмовима. Ондашње гломазно и неоперативно Уредништво свело се на овога потписника и Марију Богдановић, који настоје да започети посао најзад приведу крају.

Па, ето, сада смо, чини се, заиста при крају. Написано је досад (крај децембра 2005. године) око 730 одредница, на близу 1200 густо куцаних страница. Будемо ли се држали елементарног појмовника, преостаје нам да прикупимо још стотинак чланака. Онима који и даље оклевају мотивација би могла бити чињеница да је издавач *Речника* београдски Завод за уџбенике и наставна средства. Што се мене тиче, рад на *Речнику* – поред свих редакторских послова – био је згодна прилика да се опробам у "краткој форми".

Дакле, ево једног дела одредница које је један од уредника *Речника* сâм написао, попуњавајући "рупе" у појмовнику. А о дубини "рупе" која још зјапи сведочи списак засад *ненаписаних* текстова који прилажем овој компилацији. Када овај текст буде изашао, можда ће се испоставити да је рупа, у међувремену, бар делимично попуњена. Неспоразуме који би се тим поводом могли јавити решаваћемо једноставном комуникацијом. Потенцијални аутори моћи ће да се обрате на адресу: amimica@EUnet.yu.

Aljoša Mimica, Beograd

DICTIONARY OF SOCIOLOGY SOME ENTRIES REDUX

Summary

This is a compilation of short entries written for The Sociological Dictionary, a project of the Institute for Sociological Research of the Faculty of Philosophy in Belgrade, that has been ongoing for several years. In this way, one of the editors of the Dictionary is attempting in this way to encourage members of the profession to actively participate in this major undertaking. He does not pretend his entries to be the "final word" in the field. Like all specialized dictionaries and encyclopaedias, sociological dictionaries are more or less partial reconstructions of the conceptual apparatus of a discipline. The author is aware that his entries, like all eight hundred entries which had been gathered so far, are but so many fragments of a blurred vision. Nonetheless, the Institute's Sociological Dictionary could shed some light on different parts of the landscape which constitutes today's Sociology.

Key Words: sociology, dictionary, entries